

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 29. septembra 1932.

39. številka.

Sedemdesetletnica smrti narodnega prosvetitelja

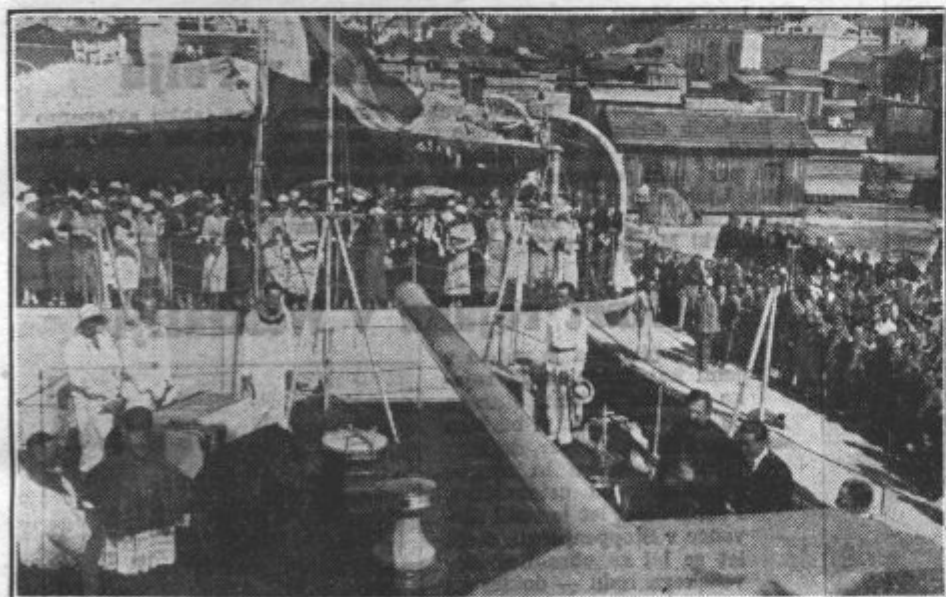
Preteklo soboto je poteklo 70 let, odkar je zatisnil svoje blage oči eden največjih sinov našega rodu Anton Martin Slomšek, knezoškof lavantinski. S svojim delom je rešil našo štajersko, da je ni zajela povodenj nemštva. Učil je naš rod ljubezni in zvestobe do Boga, domovine in jezika. Njegova dela bodo ostala večna kakor njegove pesmi, katerih jih pojejo še vsaka slovenska usta: Preljubo veselje ojkje si doma... Slava njegovemu spominu.

Poklonitev primorskih Sokolov kraljevi družini

Prejšnjo nedeljo so se v Novem vršile velike svečanosti: primorski Sokoli so se poklonili kraljevi družini. O teh veličastnih manifestacijah je obširneje poročalo ponedeljsko »Jutro«. Nj. Vel. kraljica Marija je prisostvovala svečanostim s prestolonaslednikom Petrom, kraljevičema Tomislavom in Andrejem, z grško princeso Marino, sinom kneza Pavla in dvorno damo Djundjersko.

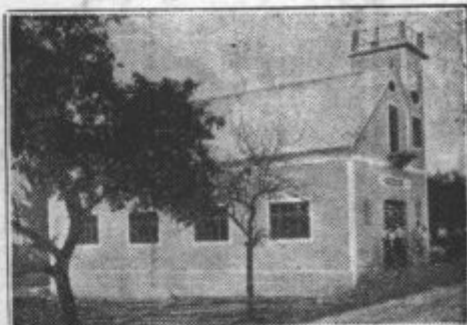
Blagoslovitev zastave rušilca „Dubrovnik“

Preteklo nedeljo je bila na svečan način posvečena zastava naše nove vojne mornarice »Dubrovnik«. Kr. brod »Dubrovnik«, prvi razarač naše vojne mornarice je bil zgrajen pri Yarrowu v Glasgowu. Že na poizkušni vožnji 14. maja letos je pokazal mnogo odličnih svojstev. Zastava je dar mesta Dubrovnik. Že zgodaj v jutru se je opažalo veselo razpoloženje in ob 8. je bila zbrana velika množica ljudi na Pilah. Odtod je povorka krenila v Gruž, kjer je na Novi obali bil privezan ponos našega Jadrana, kr. brod Dubrovnik. Ko je vojna glasba odigrala »Triglavska koračnica«, je mestni načelnik g. dr. Miče Mičić z lepim govorom pozdravil Dubrovčane, naglasil njihovo delovanje v pogledu pomorstva iz davnin, ter se zahvalil g. Vasiću, poveljniku podmorske eskadrile in kraljevemu odposlancu, nakar je izročil zastavo poveljniku »Dubrovnik«. Najprej je zastavo posvetil na pravoslavni način prota Božidar Mitrović in nato don Niko Cevanovič. Posvečenju je prisostvovala nepregledna množica iz Dubrovnik in okolice ter mnoge ugledne osebnosti.

Nova šola v Ravnah pri Šoštanjju

Dolga leta, vse do 1929, je prostrana pokrajina Ravne nad Šoštanjem imela samo ekskur. šolo, zdaj pa se postavlja z ličnim novim domom prosvete, za katerega sta si pridobila največ zaslug sreski šolski nadzor. Grmovšek Miloš ter župan Novak Anton iz Družmirja. Nova šola je stala dosedaj okrog 450.000 Din. Sam šolski vrt meri 20,5 arov in ga je iz puste laporjeve njive znal predelati tamošnji šolski upravitelj v sliki celotnega vsakovrst. cvečja in zlahnega sadn. drevja. Šola ima tudi svoj vodovod. Po vsej svoji ureditvi in podobi je Ravnam res v kras.

Novi gasilski dom na Bizeljskem, ki so ga zgradili z veliko poštrevovalnostjo. Ni še popolnoma dograjen, a je že zdaj kras vsej lepi obsoteljski dolini.

Nov predsednik višjega deželnega sodišča

Nj. Vel. kralj je imenoval za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. Ivana Vrančiča, dosedanjega apelacijskega sodnika istega sodišča. Vodstvo naše pravosodne uprave prevzame torej odlična pravniška moč, ki ima ravno tako kakor njen prednik, upokojeni predsednik g. dr. Rogina, velike zasluge pri organizaciji našega pravnštva.

Novi predsednik je ljubljanski rojak. Rodil se je 1875, študiral je gimnazijo sprva v Novem mestu, pozneje pa v Ljubljani, kjer je maturiral 1894. Pravne študije je dovršil na Dunaju, 1900 pa je bil sprejet v prakso pri deželnem sodišču v Ljubljani. Sodniški izpit je napravil že 1902 v Gradcu. Kot pristav je služboval tudi v Kostanjevici in v Kamniku, l. 1912 pa je kot okrajni sodnik in kot predstojnik okrajnega sodišča nastopil službo v Ilirski Bistrici. Iz Ilirske Bistrice je bil kot rez. oficir poklican v vojno službo, po prevratu se je vrnil v Ljubljano, kjer je postal decembra 1918 svetnik deželnega sodišča, dodeljen od-

delku ministrstva pravde. Vzorno je uredil naša sodišča ter tako s svojimi velikimi sposobnostmi mnogo koristil mladi državi. Svetnik višjega deželnega sodišča je postal l. 1920 in udeleževal se je kot vizitator naših sodišč. Ko je bil l. 1924 ukinjen oddelek ministrstva pravde v Ljubljani, je še vedno ostal sodni inspektor, poleg predsedstva civilnega senata pa je vodil tudi centralno knjižnico v justični palači.

Gospod predsednik Vrančič je svoje velike sposobnosti pokazal v pravnem in upravnem pogledu, bil je na vseh svojih službenih mestih vzor sodnika, kajti poleg priznanja v vseh pravniških krogih je bil vedno deležen tudi največjega zaupanja in spoštovanja v javnosti, ima pa tudi velike nacionalne zasluge in osebne vrline, ki so povod splošne zadovoljnosti zaradi njegovega imenovanja.

Vzor ljudskega vzgojitelja

Najstarejši med vsemi v Ljubljani živimi učitelji je upokojeni nadeučitelj g. Martin Breznik, ki se je rodil 11. septembra 1850 v Vojniku pri Celju in je aktivno služboval polnih 40 let. V priznanje te službe je dobil v Mariboru zlato kolajno. Po upokojitvi pa je privatno poučeval polnih 8 let na obrtnih, trgovskih in gozdarskih šolah do 1918. Vse osnovne šole, na katerih je služboval, so se pod njegovim vodstvom razširile v 3, 4 in 5 razrednice. Prva njegova služba je bila v St. Jakobu ob Savi, potem v Ljubnem v Savinjski dolini, v Zetalah, v Trofajah, pri Sv. Marjeti ob Pesnici in v Jarenini. Enako vzorno in uspešno kakor v šolah pa je deloval vsa dolga leta tudi na vseh področjih splošne prosvete in narodnega gospodarstva.

Zlasti v gospodarskem pogledu je bilo važno in uspešno njegovo delovanje, kar dokazujejo že naslednja njegova priznanja: Nekdanja štajerska kmetijska družba ga je odlikovala s srebrno kolajno za njegov sušilni aparat. Od vodstva razstave na Dunaju, kjer je razstavil po svoji metodi posušeno sadje, pa je prejel nagrado 50 goldinarjev v zlatu. Pohvalno priznanje mu je izročil tudi v imenu Kmetijske družbe v Ljubljani dr. Bleiweis leta 1872, za njegova navodila o semenarstvu, zlasti pa o izreji krompirja iz semena in presajanja sadik kakor pri zelju in čebuli. Zastopal je načelo, da se mora vršiti vse naravno, kajti z rezanjem gomoljev krompir naposled celo propade. Po 60 letih se je izkazalo, kako pravilno je bilo njegovo naziranje. Leta 1872 so obširno pisale »Novice« tudi o vzornem herbariju, ki ga je nadeučitelj Breznik poslal Kmetijski družbi za razstavo na Dunaju.

Pa tudi drugače je inicijativno in požrtvovalno pomagal kmečkemu prebivalstvu. V St. Jakobu ob Savi se je leta 1872 boril za zgradbo mostu preko Save. Sam je izdelal načrt in ga predložil deželnemu zboru, o čemur so takrat tudi obširno poročale »Novice«. Načrt je bil sprejet in pozneje ureden. Nekdanja štajerska Kmetijska družba je priporočala že pred 30 leti, naj se pred mrzom in pozebo v maju varujejo nasadi s kajenjem. Te predloge je Breznik po vsej svoji okolici praktično uveljavil ter dosegel velike uspehe. Tam, kjer so po njegovem vzgledu sredi noči smodili in žgali grmovje, so imeli najboljšo sadno letino, drugod, kjer niso kurili, ali pa so to storili prepozno šele proti jutru, je mrzaz vse uničil.

Ko je po dolgih letih stopil v pokoj, je svoje sposobnosti in svojo vneto posvetilo društvu upokojenega učiteljstva in vedo o tem največ povedati vdove in sirote učiteljskih upokojencev. Pravicoljuben in nesebičen do skrajnosti se je od nekdanj ravna po gealu: Vse, prav vse za druge, nič za sebe.

Zglednemu ljudskemu vzgojitelju g. Martinu Brezniku želimo, da bi še dolgo zdrav in krepak užival zasluženi pokoj ter se veselil priznanj, ki jih razvoj gospodarskega in splošnega življenja izkazuje njegovim idealom.

Slika levo:

Slavje slovenske pesmi

Pevsko društvo v St. Rupertu v Savinjski dolini bo proslavilo v nedeljo 2. oktobra v Gasilskem domu v Trnavi 20-letnico svojega delovanja z velikim koncertom ob sodelovanju pevskega društva »Savinjski zvon« iz St. Petra in cerkvenih pevskih zborov iz Braslovca in St. Pavla. Nastopi 80 pevcev in pevk ter obeta biti prireditev velik dogodek za Savinjsko dolino.

Sliki levo spodaj:

Na konjskih dirkah v Polju

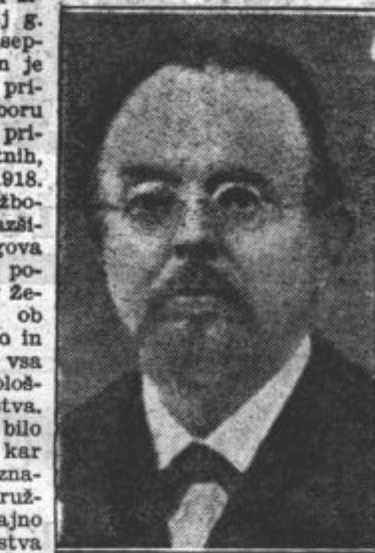
Za konjski sport je pri nas veliko zanimanja, kar lahko sklepamo po konjskih dirkah, ki so vedno dobro obiskane. Preteklo nedeljo so se vršile v Polju letošnje dirke ob obilni udeležbi.

Na prvi sliki je vozač Marinšek iz Ljubljane, ko vozi v veliki dirki mesta Ljubljane z 8-letnim Lovčenom prvi skozi cilj, na drugi pa je Ivan Krušič iz Most s svojim 14-letnim konjem »Posilnim«, ki je zmagal v dirki Monte Christo.

Smrt rojaka v Westfaliji

12. septembra je zadela v jami kap tuhinjskega rojaka Janeza Baloha, starega 53 let. Pokojnik je bil član slovenskega podpor. društva v Stoppenbergu in njegov predsednik od ustanovitve. Polnih deset let je vodil Slovence v Stoppenbergu, deset let se bil za ohranitev slovenskega rodu — dokler ga smrt ni rešila vsega boja.

Z zastavami so prišla katoliška društva iz Buera, Karnapa in Gelsenkirchena. Poleg teh je bilo zastopanih še štirinajst slovenskih društev s člani in predsedniki. Zastopana je bila s svojim predsednikom gosp. Pavlom Bolho tudi Zveza jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji, h kateri je pripadalo tudi pokojnikovo društvo.

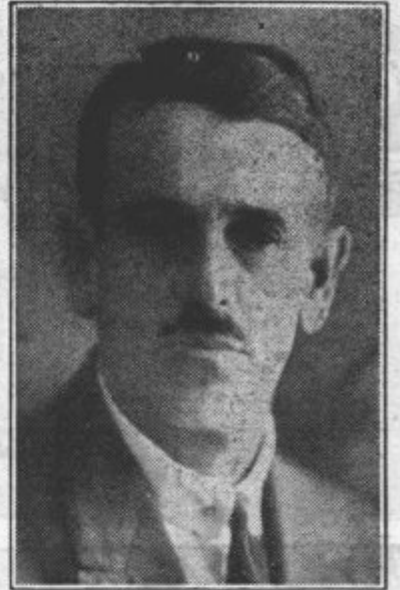
Pohabljena deca igra za sotrpine

Kako lepo skrbijo za pohabljeno deca po svetu! V Berlinu imajo bolnico, kjer se lečijo in vzgajajo pohabljeni. Otroci prirejajo tudi gledališke igre, da je njihovim sotrpinom krajši čas

Ivo Hvastja †

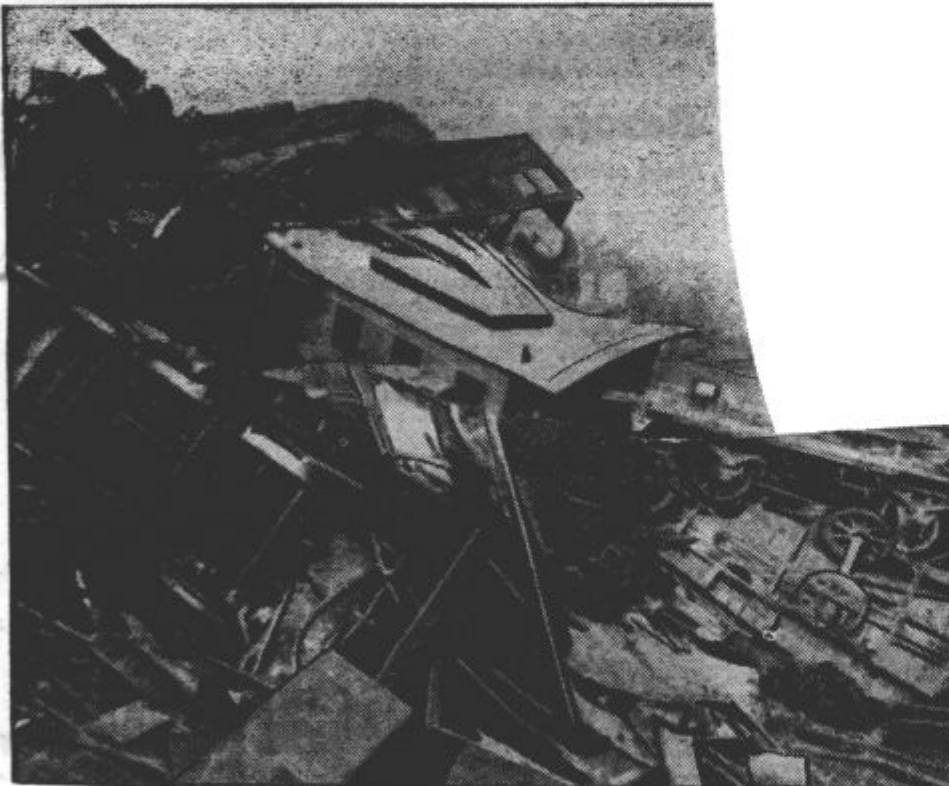
Na svojem domu v Savljah 41 je umrl pretekli teden ugleden posestnik g. Ivo Hvastja. Bil je odličen naprednjak. Iz te pa je sledilo vse drugo — in je njegova globoko doumeta naprednost pretvorila njegovi najljubši vasi v moderen kraj, njegova naprednost je zgradila kmetovalcem moderno strojno zadrugo in njen združni dom, dala ljudem električno luč v hiše, hlev in na cesti. Njegova praktična naprednost je dala dekletom prvi gospodinjski tečaj, Sokolu je dala pravilna pota in lastno streho, a najjače je bila vrinjena ta Hvastnikova naprednost v naš občinski odbor, kjer se je baš zaradi njegove kontrole in drezanja napravilo marsikaj dobrega, kar bi sicer ne bilo nikoli izvršeno.

Soustanovil je prvo našo hranilnico in posojilnico itd. Bil je vnet razširjevalec napredne knjige in časopisja in bil je oče našega naprednega političnega združevanja. Vsepopsovod je delal in tudi mnogo naredil in mnogim koristil.

Mož bi bil zlasti zdaj, ko je onemogočen bratomorni boj in ko so odrinjeni združeni magogi in krivi preroki, zlasti za te čase bi bil... Ježica takega talenta, tolika morda ne bo nikoli več iz zakrknjene, mračne Jedovensko trdnjavo, dal je obre, zdrave smernice. Po... je odlične uspehe dosegel v boju z brezobzirnimi Ježica globoko klanja... iskreno priznava za,

Nesreča legionarskega vlaka v Alžiru

Prizorišče nesreče v severnem Alžiru, pri kateri je izgubilo življenje 70 legionarjev, okoli 200 pa jih je bilo življenjsko nevarno ranjenih.

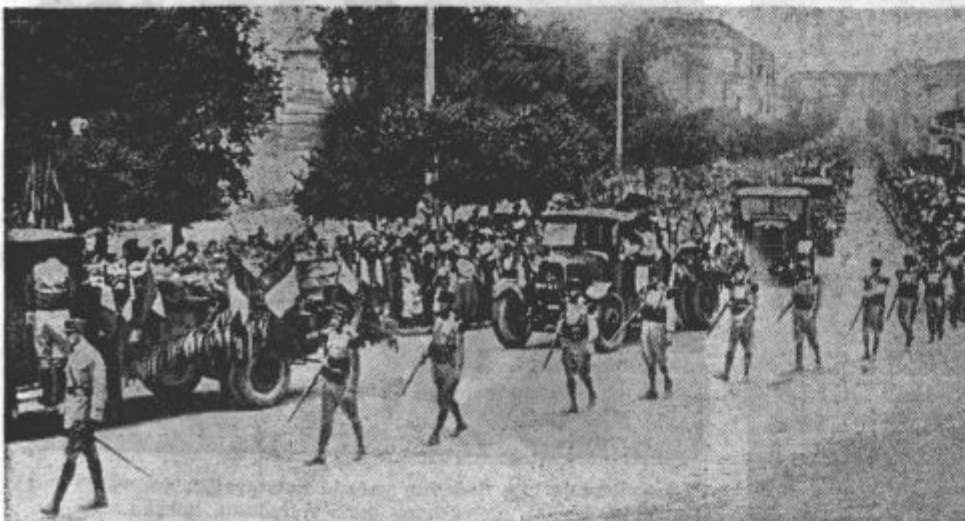
Čile REPUBLIKO

Kaj vse si ljudje umislijo

Prizor, ki so ga fotografirali v nekem kopališču blizu Londona

Zadnja pot ponesrečenih tujskih legionarjev alžirske katastrofe pri Tlemencenu

Slika levo:

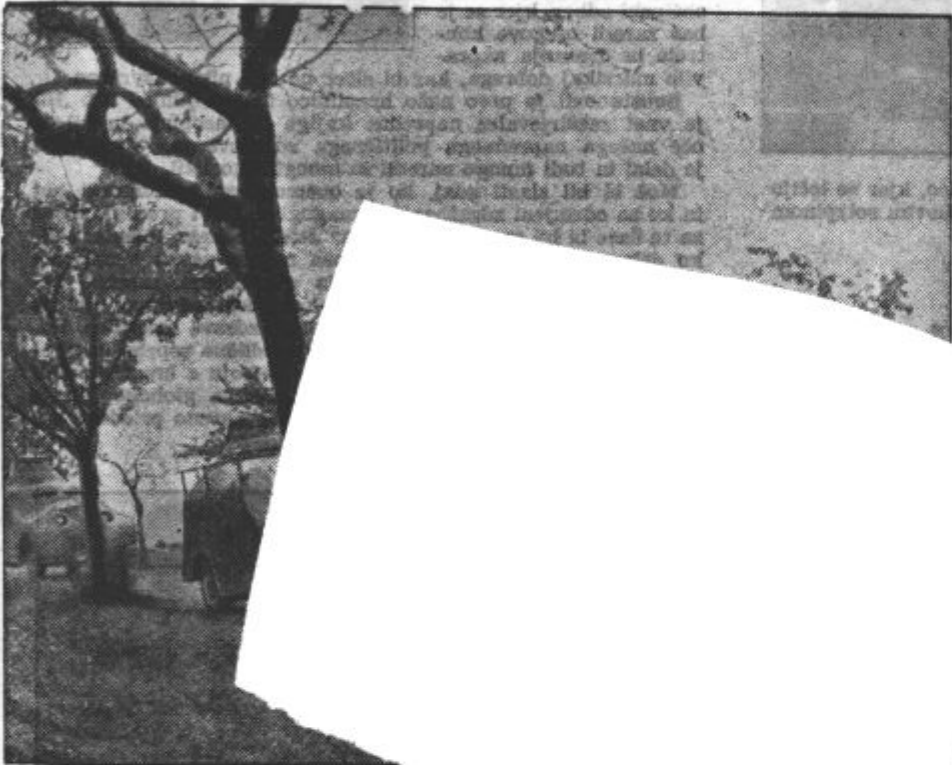
Pouk za obrambo pred strupenimi plini

V Rusiji je pouk o ravnanju civilnega prebivalstva s strupenimi plini napredoval tako daleč, da se učijo uporabe plinskih mask že šolski otroci

Slika desno:

Polet čez Mount Everest

26-letni lord Clydesdale, znani angleški sportnik in najmlajši član angleškega parlamenta, zaključuje priprave za polet čez Mount Everest najvišji vrh naše zemlje. Nadeja se, da se mu bo posrečilo doseči višino 9000 m. Njegovo letalo bo posebne konstrukcije in bo imelo tudi napravo za kisik.

Slika levo v sredi:

Razorožena Nemčija v orožju

Nemci manevrirajo tudi z oklopnimi avtomobili, ki so jih pripeljali na vaje v dolgih kolonah.

Slika levo spodaj:

Neprestano pišejo nemški listi, da je Nemčija brez orožja, medtem ko se drugi oborožujejo. Pa vendar ima sedaj Reichswehr vojaške vaje, ki v ničemer ne zaostajajo za manevri drugih držav. Na sliki zgoraj vidimo prevoz oklopnega avtomobila čez reko Odro, spodaj nesejo vojaki orjaški ponton.

Parada angleških bojnikov

V Londonu je bila nedavno parada najstarejših angleških bojnikov, 10.000 udeležencev borb v Sudanu, burske vojne in bojev v svetovni vojni je defiliralo pred angleškim šefom generalnega štaba in londonskim županom